

HRVATSKO INFORMACIJSKO I DOKUMENTACIJSKO DRUŠTVO
CROATIAN INFORMATION AND DOCUMENTATION SOCIETY

HID - Drobilica

Godina II, prosinac 2005, br. 6

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Umjesto uvodnika

Svim članovima HID-a želimo

Sretan Božić i Novu 2006. godinu!

Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo

Sadržaj

Godišnja skupština HID-a.....	str. 2
Izveštaj o radu HID-a u 2005. godini.....	2
Izveštaj Nadzornog odbora HID-a.....	4
Izveštaj Etičkog povjerenstva HID-a.....	5
Okvirni plan rada HID-a za 2006.....	5
Hrvatski jezik na službenim internetskim stranicama Europske unije.....	5
Druga najveća knjižnica u Hrvatskoj.....	6
Izveštaj o arhivima u proširenoj Europskoj Uniji.....	6
Rat gospodara interneta.....	7
Europski parlament prihvatio pravila za čuvanje podataka o elektroničkoj komunikaciji.....	7
Aleksandrijski manifest o knjižnicama: informacijsko društvo na djelu.....	8
15 th International Archival day: <i>University, Archives and archival training</i>	9
U čast knjižničarke Eve Verone.....	10
Osniva se podružnica svjetske udruge za Competitive Intelligence.....	10
22. savjetovanje Arhivskog društva Slovenije i Pokrajinskog Arhiva Maribor.....	10
Drugi kongres hrvatskih arhivista.....	11
8. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica.....	11
Glasilo Hrvatskog rodoslovnog društva „Pavao Ritter Vitezović“.....	12
Access to Archives.....	13
Pokrenut specijalizirani internetski portal <i>Edukacija.hr</i>	13
Konferencija o gospodarstvu znanja.....	14
VIDILAB.com.....	14

HID-Drobilica

Izlazi dvomjesečno

Kontakt e-mail: ivo.tokic@ina.hr

HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Godišnja skupština HID-a

Godišnja skupština Hrvatskog informacijskog i dokumentacijskog društva održana je 16. prosinca 2005. g. u prostorijama Društva sveučilišnih nastavnika i ostalih znanstvenih radnika u Zagrebu. Skupštinu je otvorio predsjednik HID-a T. Tóth, a prisutni su na njegov poziv odali minutom šutnje počast nedavno preminuloj članici HID-a, mr.sc. Mariji Ivakić. Tibor Tóth je pozdravio nove članove Društva s Odsjeka za Informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, i istaknuo kako se nada budućoj tješnjoj i boljoj suradnji Filozofskog fakulteta i HID-a, te g. Mislava Jurišića iz udruge "Society of Competitive Intelligence Professionals – Hrvatska" u formiranju i Tomislava Gavazzia iz Infoarena d.o.o. Nakon toga skupštinu je vodila predsjednica radnog predsjedništva Tamara Krajna i predala riječ predsjedniku HID-a da podnese izvještaj o aktivnostima društva u protekloj godini. Predsjednik je podnio izvještaj o radu HID-a u 2005. g. kao i Preliminarne financijske pokazatelje rada HID-a u 2005. do 15. prosinca 2005. Izvještaj o radu Nadzornog odbora HID-a u 2005. g. je dala Ivanka Mihalić. Izvještaj Etičkog povjerenstva HID-a za 2005. g. podnijela je Zrinka Bing. Skupština je sve izvještaje jednoglasno prihvatila.

Tomislav Gavazzi je pozvao HID na produblјivanje suradnje s Infoarenom d.o.o. Đurđica Težak je pokrenula diskusiju, u kojoj su joj se pridružile Marula Vujasinović i Žaneta Baršić-Schneider, o potrebi uvođenja na studijima takvih predmeta koji će mlade ljude naučiti kako da se koriste informacijskim izvorima (posebno bazama podataka) te kako da vrednuju informacije, što se sada ne radi, te predstavlja veliki nedostatak u znanstvenom i stručnom obrazovanju mladih. Tibor Tóth je upozorio na očitu potrebu za projektom "Informacijska pismenost u programima naših sveučilišta" za provedbu kojeg se traži partner među znanstvenim institutima, što su prisutni pozdravili kao koristan korak prema otvaranju društvene rasprave povodom ove važne teme.

Izvještaj o radu HID-a u 2005. godini

Prethodna redovna Izborna skupština HID-a održana je 3. prosinca 2004. Na toj skupštini izabran je novi sastav Upravnog i Nadzornog odbora, te uspostavljeno Etičko povjerenstvo:

a) za Upravni odbor: Tibor Tóth, predsjednik; Tvrtko Ujević, potpredsjednik; Živana Heđbeli, tajnik; Marina Mayer; Grozdana Sirotić; Jadranka Stojanovski i Ivo Tokić, članovi.

b) za Nadzorni odbor: Ines Temmer, Ivanka Mihalić, Zdenka Penava

c) za Etičko povjerenstvo: Zrinka Bing, Siniša Maričić, Žaneta Baršić Schneider

Novoizabrano rukovodstvo je ubrzo izradilo i usvojilo godišnji plan te taj relativno ambiciozan plan pokušavalo i ostvariti.

Realizacija godišnjeg plana:

1. Izvršenje administrativnih obveza nakon Skupštine

- Izmjenjeni Statut i zapisnik dostavljeni su u Ured Gradske skupštine gdje je Statut uskoro i prihvaćen
- Zatvoren je račun u Zagrebačkoj banci, registrirani su novi potpisnici u Privrednoj banci, gdje je otvoren i devizni račun. Potpisnici financijskih dokumenata prema Banci su Živana Heđbeli i Tibor Toth.

2. Sređivanje evidencije članova

- Planirano je napraviti točniju evidenciju plaćanja članarine, popunu pristupnica, izradu novih plastificiranih iskaznica, uvođenje knjige članova. Taj dio još nije do kraja završen, ali i dalje se radi na tome.

3. Pridobivanje novih (mlađih) članova

- Članstvo je ponešto pomlađeno i prošireno, a na tome će se nastaviti raditi i u idućoj godini.
- Dokument "Zašto se učlaniti u HID?" je načinjen, ali još nije publiciran na našim web stranicama.

4. *Praćenje web stranice Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa i pridržavanje rokova za slanje godišnjeg izvještaja, za slanje novog zahtjeva za redovnim financiranjem te za sufinanciranjem skupova.*
 - a. Iako je sve je uredno obavljeno i na vrijeme su MZOŠ-u dostavljeni detaljni izvještaji o našem radu u 2004. i program za 2005. godinu, MZOŠ je tek početkom prosinca 2005. odobrio program rada HID-a za 2005. godinu i dostavio sredstva za rad.
 - b. Kada je HID doznao da se mijenjaju "Kriteriji za izbor u znanstvena zvanja", pismeno je ponudio stručnu pomoć. Ministarstvo je na to reagiralo i dostavilo HID-u prijedlog novih kriterija, na što se pismeno reagiralo (prvenstveno Jadranka Stojanovska i Tibor Toth). Intervenirano je ne samo u vezi kriterija, nego i informacijske podloge navedene u tom dokumentu. Pokušalo se tu podlogu svesti u realnije okvire, primjerene našoj sredini. Također se pokušalo popraviti korištenu stručnu informacijsku terminologiju. Dio sugestija HID-a je i ugrađen u novi dokument.
5. *Organizacija CROinfo 2005 s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom*
 - a. Tokom svibnja u suradnji s NSK i u prostorijama NSK uspješno je organizirana CROinfo KM radionica. Zbog istupanja PLIVE iz Organizacijskog odbora nije bilo dovoljno snaga i vremena za organiziranje konferencije, ali se i radionica pokazala sasvim uspješnom. Na stranicama <http://www.nsk.hr/croinfo> može se saznati više o radionici, a na ovom mjestu zbog uloženog truda posebno treba spomenuti ime predsjednice Organizacijskog odbora Zrinke Banić Tomišić. Troškovi CROinfo KM radionice skoro su u potpunosti pokriveni kotizacijom sudionika, zahvaljujući besplatnom prostoru u NSK i besplatnom radu i zalaganju članova Organizacijskog odbora iz NSK i HID-a.
 - b. U tijeku su razgovori s Inforenom o nastavku organizacije skupa CROinfo.
6. *Organizacija konferencije ili savjetovanja o otvorenom pristupu znanstvenim informacijama*
 - a. Taj plan još nije ostvaren. Radi okupljanja što većeg broja znanstvenika htjelo se taj skup organizirati u suradnji s HAZU. Nakon razgovora s predsjednikom HAZU, akademikom Mogušem, uvidjelo se da je to teško izvedivo zbog složenog mehanizma odlučivanja u HAZU.
7. *Podržavanje rada Radne grupe za Otvoren pristup znanstvenim informacijama*
 - a. Radna grupa u sastavu V. Silobričić, J. Stojanovski, I. Melišćak Zlodi, Ž. Heđbeli, T. Toth (a povremeno i P. Pale i D. Simić) održala je niz radnih sastanaka, publicirala nekoliko informativnih članaka u više domaćih znanstvenih časopisa, te obavila razgovore s ljudima iz CARNET-a o zajedničkom projektu na temu promoviranja ideje otvorenog pristupa u Hrvatskoj.
8. *Praćenje ostvarivanja prava na pristup informacijama.*
 - a. U tim je akcijama HID bio manje uključen, ali su neki članovi HID-a kroz druge sestrinske udruge aktivno sudjelovali u tome.
9. *Preoblikovanje web stranice HID-a*
 - a. To je urađeno zahvaljujući marljivom članu iz Slavenskog Broda Borisu Bosančiću. Rad na poboljšanju dizajna stranica se nastavlja.
10. *Pokretanje e-biltena*
 - a. Zahvaljujući zalaganju redakcije taj je postavljeni zadatak u vrlo kratkom roku u potpunosti ostvaren. E-bilten izlazi dvomjesečno u pdf obliku. Svi brojevi nalaze se na adresi http://www.hidd.hr/news_letter.php.
11. *Uključivanje HID u odgovarajuće EU sustave i prijevod priručnika EUROGUIDES: Volume 1: Competencies and aptitudes for European information professionals <http://www.certidoc.net/en/euref1-english.pdf> Volume 2: Levels of qualification for European information professionals <http://www.certidoc.net/en/euref2-english.pdf>*
 - a. Europriručnik I & D je, uz dozvolu vlasnika autorskih prava, publiciran od strane HID-a u e-verziji i dostupan je na web stranicama HID-a. Izvrstan prijevod na hrvatski jezik je rad prof. Nede Banić
 - b. Promocija i predstavljanje priručnika bila je povodom obilježavanja Dana Europe, 9. svibnja 2005. Hrvatsko izdanje EUROPRIRUČNIKA I & D, knj. 1. Znanja i odlike europskih stručnjaka za informacije i dokumentaciju te knj. 2. Razine kvalifikacije europskih stručnjaka za informacije i dokumentaciju HID je predstavio u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. O publikaciji su govoriti dr. sc. Josip Stipanov, glavni ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice, prof. dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić, Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku, Branka Molnar, predsjednica Zagrebačkoga arhivističkog društva i mr. sc. Tibor Tóth, predsjednik Hrvatskoga informacijskog i dokumentacijskog društva. Istaknuta je velika potreba za ovakvim priručnicima u skoro svim područjima prakse I & D stručnjaka, naročito u oblastima odnosa s korisnicima, upravljanja sadržajima i znanjem,

- upravljanja fondovima, rukovanja dokumentima, te u oblikovanju informacijskih sustava i razvojnih aplikacija
- c. Postavljen je upit njemačkom članu u CERTIDOC sustavu o mogućnosti uključivanja stručnjaka iz Hrvatske u ovaj sustav polaganja ispita i dobivanja certificata, s opcijama:
 - i. da naši kandidati odlaze pred njihove komisije
 - ii. da se nama dozvoli formiranje komisije uz prisustvo jednog njihovog stručnjaka
 Još se čeka na odgovor.
12. *Akcija u svrhu omogućavanja otvorenog pristupa standardima* ili barem dijelu standarda iz područja informacija i dokumentacije
- a. HID je ponovno uputio otvoreno pismo DZNM-u (vidi na http://www.hidd.hr/news/2005/Slobodni_pristup_normama.doc), a predsjednik HID-a je razgovarao s ravnateljem DZNM-a. Zahtjev HID-a je odbijen (odgovor ravnatelja DZNM u je objavljen u HID Drobilici br. 5 iz 2005. godine http://www.hidd.hr/drobilice/Drobilica_br5_2005.pdf. Iako se za sada mora prihvatiti argumentacija o nemogućnosti udovoljavanja spomenutim zahtjevima, to ne znači da se HID s time i slaže.
13. *Predavanja i diskusije* – forumi, predstavljanja
- a. Tu aktivnost HID nije uspio razviti, prvenstveno zbog nemogućnosti dobivanja slobodnih termina u IRB i NSK - termini su uglavnom bili zauzeti kvalitetnim temama i predavačima na kolokvijima knjižnice IRB odnosno promocijama raznih publikacija u organizaciji NSK.
14. *Analiza informacijskog opismenjivanja na fakultetima*
- a. Taj projekt nije pokrenut, ali je takva analiza nužna nakon uvođenja Bolonjskog procesa na našim fakultetima. Budući da HID zbog složenosti teme ne može sam ući u takav istraživački projekt, treba naći instituciju koja će takav projekt moći prijaviti i odraditi te s rezultatima upoznati javnost i predložiti promjene.
15. *Suradnja sa sestrinskim udrugama* (knjižničara, arhivista, i dr.) i organizacijama (Savjet SZI, CARNET, i dr.)
- a. suradnja se odvijala na način da su se društva međusobno informirala o akcijama i predavanjima drugih organizacija. Te su se vijesti e-mailom prosljeđivale prema članovima HID-a ili objavile u Drobilici pa su članovi s njima bili upoznati.
 - b. Suradnja s francuskom sestrinskom organizacijom ADBS-om <http://www.adbs.fr/site/> bila je još intenzivnija, naročito oko gore spomenutog Europiručnika.
 - c. Uspostavljena je suradnja i s Mađarskim udruženjem informacijskih brokera. Za njihovu knjigu u nastajanju napisano je poglavlje o stanju informacijske djelatnosti u Hrvatskoj i o HID-u.
 - d. Započeta je suradnja s udrugom "Society of Competitive Intelligence Professionals – Hrvatska"

Izvan plana

- Pokrenuta je relativno široka anketa o zaiteresiranosti ove znanstvene i stručne sredine za pokretanjem novog časopisa s područja informacijskih znanosti. Rezultat ankete pokazuje da potreba za takvim časopisom postoji. Tijekom e-mail diskusije oko dosta detalja je postignut konsenzus. Tokom siječnja će se sastati inicijativni odbor za operacionalizaciju polaznih ideja.
- Uključili smo se u "bolonjski proces" na Odsjeku informacijskih znanosti na Filozofskom fakultetu u Osijeku na način da smo kritički sagledali predloženi tekst i predložili određene dorade.
- Uz pomoć Srca uspjeli smo kao i-projekt realizirati Centralni portal hrvatskih znanstvenih časopisa <http://hrcak.srce.hr> . Tokom siječnja će biti njegova promocija, te početak punjenja od strane zainteresiranih redakcija.

Tibor Tóth

Izveštaj Nadzornog odbora HID-a

U protekloj godini članovi Nadzornog odbora (Ines Temmer, Ivanka Mihalić, Zdenka Penava) uvijek su bili pozivani na sjednice Upravnog odbora, a netko od članova uvijek je i prisustvovao tim sastancima i na taj je način nadzorni odbor pratio rad i aktivnosti Upravnog odbora. Sa svoje strane možemo se osvjedočiti da ne postoji nikakav propust (protuzakonito, nestatutarno i sl.) u radu na što bi morali upozoriti članove Skupštine.

Ivanka Mihalić

Izveštaj Etičkog povjerenstva HID-a

Etičko povjerenstvo (Zrinka Bing, Siniša Maričić, Žaneta Baršić Schneider) je bilo "bez posla" u 2005. jer niti su uočili niti su dobili pritužbu na rad ili na ponašanje ikojeg člana HID-a, što bi bilo suprotno etičkim načelima navedenih u Statutu HID-a.

Zrinka Bing

Okvirni plan rada HID-a za 2006

1. Širiti članstvo
2. Dijeliti znanje među članovima
3. Nastaviti izdavati HID-Drobilicu
4. Pokušati ući u CERTIDOC sustav
5. Pokrenuti znanstveno-stručni časopis
6. Staviti u punu funkciju Centralni portal hrvatskih časopisa HRČAK (SRCE)
7. Pokušati organizirati sekciju za upravljanje znanjem (KM) unutar HID-a
8. Organizirati slijedeću CROInfo konferenciju u suradnji s Infoarenom i NSK
9. Inicirati projekt "Analiza stanja: Informacijsko opismenjavanje na sveučilištima u Hrvatskoj" – naći partnera
10. Daljnja dorada HID web stranica,
11. Intenzivirati rad u promidžbi Open Access pokreta među znanstvenicima u Hrvatskoj

Pripremili Tibor Tóth, Živana Heđbeli i Ivo Tokić

Vijesti

Hrvatski jezik na službenim internetskim stranicama Europske unije

Najnovija verzija *Pojmovnika Eurovoc* 4.2 iz 2005. godine dostupna je i na hrvatskom jeziku na internetskim stranicama Europske unije zajedno sa 16 službenih jezika članica na adresi <http://europa.eu.int/celex/eurovoc/>.

Pojmovnik Eurovoc je višejezični, multidisciplinarni pojmovnik koji u obliku strukturiranoga i kontroliranoga popisa obuhvaća nazive svih relevantnih pojmova iz dokumenata, odnosno područja rada Europske unije. Kao alat za indeksiranje dokumenata koristi se u dokumentacijskim sustavima institucija Europske unije i njihovih korisnika. Prvi put je objavljen 1984. na sedam jezika. Veliki interes izvan ustanova Zajednice potaknuo je daljnji razvoj pojmovnika. Suradnjom korisnika, pod koordinacijom Europskog parlamenta i Ureda za službenu dokumentaciju, *Eurovoc* se proširuje i doživljava nova izdanja.

Izgrađujući dokumentacijski sustav temeljen na prikupljenim službenim publikacijama i informacijama, Hidra se nametnula potreba za primjenom jedinstvenog pojmovnika radi usklađivanja sadržajne obrade informacijskih izvora koji bi omogućio njihovu bržu i jednostavniju dostupnost. Uz svoje stručnjake Hidra je okupila veliki krug stručnjaka iz raznih područja i institucija te 2000. godine izdala prvu hrvatsku inačicu *Pojmovnika Eurovoc*.

Prevođenjem *Pojmovnika Eurovoc* hrvatski službeni dokumentacijski prostor dobiva alat i normu za sadržajnu obradu, provjeren u radu mnogih europskih dokumentacijskih službi, a odgovarajući na potrebu za dodatnim nazivima, Hidra, uz stalno praćenje izvornika i objavljivanje njegovih hrvatskih izdanja, izrađuje nacionalni dodatak (<http://www.hidra.hr/eurovoc/eurovoc1.htm>).

Hrvatska službena dokumentacija i informacije obrađene na jeziku dokumentalista pomoću *Eurovoca* i interneta postaju javno dostupne korisnicima diljem svijeta na dvadesetak jezika.

Neda Erceg

Druga najveća knjižnica u Hrvatskoj

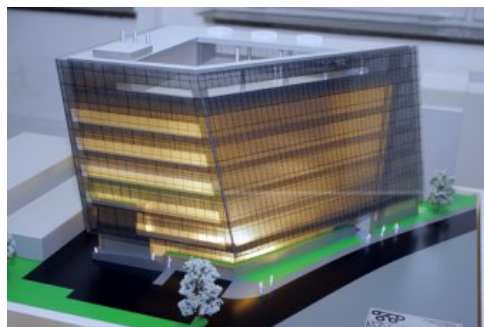
Uz Filozofski fakultet u Ulici Ivana Lučića u Zagrebu, točnije južno od zgrade fakulteta, gradi se nova fakultetska knjižnica. Bit će to, prema najavama, druga najveća knjižnica u Hrvatskoj, odmah poslije Nacionalne i sveučilišne knjižnice u njezinoj blizini. O gradnji knjižnice Filozofskoga fakulteta govori se već dugo, a dekan Filozofskog fakulteta Miljenko Jurković čak kaže da je u arhivskoj građi pronašao dokumente u kojima se još 1966. spominje potreba gradnje zajedničke knjižnice Filozofskog fakulteta.

Krajem osamdesetih i početkom devedesetih godina ta se inicijativa pojačala, ali tek je krajem ove godine – 13. prosinca – položen temeljni kamen.

Cijela investicija iznosi 70 milijuna kuna, od čega je do sada osigurano 30 milijuna kuna kreditom Sveučilišta u Zagrebu, koji je ugovoren s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa. Željko Jernej, prodekan za investicije i razvoj Filozofskog fakulteta, od početka je vodio projekt i smatra da knjižnica može biti otvorena za dvije godine ako se osigura novac. Prva faza – kompletna konstrukcija i zatvaranje sjeverne strane – bit će gotova za šest mjeseci.

Idejni, glavni i izvedbeni projekt radio se još davnih dana, a potpisuje ga arhitektonski ured »Vulin i Ileković«, odnosno akademik Ante Vulin, dr. Dina Vulin-Ileković i Boris Ileković. Kada se zbroje sve knjige koje su sada u fondusu 20-ak knjižnica različitih odsjeka Filozofskoga fakulteta, broj knjiga i časopisa penje se na više od 700.000 primjeraka. Trend rasta knjižničkog fonda je velik. Primjerice, kada se planirala gradnja, razmišljalo se da knjižnica bude prilagođena za otprilike 650.000 knjiga, ali se ipak dobro procijenilo da bi to bilo premalo.

Knjižnica će biti otvorena za sve studente zagrebačkog Sveučilišta, kao što su uostalom otvorene i sadašnje knjižnice u zgradi Filozofskog fakulteta.

Izvor: Vjesnik / Barbara Matejčić

Izveštaj o arhivima u proširenoj Europskoj Uniji

Vijeće ministara EZ-a usvojilo je 6. svibnja 2003. g. Rezoluciju o arhivima u zemljama članicama i pozvalo Europsku komisiju da sastavi grupu nacionalnih eksperata, uključivo i eksperte iz novih zemalja-članica, kako bi se ispitalo stanje javnih arhiva u EZ-u. Rezolucijom je naglašeno kako izvještaj treba obratiti posebnu pažnju proširenju EZ-a te sadržavati orijentaciju na buduću, povećanu suradnju arhiva na europskoj razini. Grupa je završila s radom tijekom ljeta 2004. g., a u veljači 2005. g. objavljen je Izvještaj o arhivima u proširenoj EU.

Izvještaj tvori osam poglavlja: organizacija arhivskog sektora u Europi; dostupnost arhivskog gradiva, institucionalni, tehnički i stručni aspekti; uloga arhivista u 21. st., obuka, priznavanje diploma; zaštita i prevencija od šteta; elektronički zapisi; akcijski plan e-Europa; audiovizualni arhivi, dodaci.

Predložene prioritetne akcije su:

- zaštita i prevencija od šteta
- unapređenje interdisciplinarnе suradnje na području elektroničkih dokumenata i arhivskog gradiva
- stvaranje i održavanje Internet portala dokumenata i arhivskog gradiva za EZ građane
- relevantna EZ i nacionalna legislativa
- sprečavanje krađa arhivskog gradiva

Više o izvještaju, kao i puni tekst samog izvještaja, može se naći na:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/edoc_management/introreportArch_en.htm

Živana Heđbeli

Rat gospodara interneta:

EU predlaže uspostavu međunarodnog tijela koje bi upravljalo internetom

Europski poziv na borbu protiv američke dominacije u upravljanju temeljnom infrastrukturom interneta dobio je sve više pristalica diljem svijeta, piše Euroobserver. Sve više zemalja u svijetu želi lišiti američku vladu te uloge i predati je zasad neodređenoj međunarodnoj koaliciji i instituciji.

Istina, internet su osmislili Amerikanci i dalje njime upravlja neprofitna organizacija smještena u Kaliforniji - Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (Icann) i to u ime cijelog svijeta. Icannom, pak, upravlja međunarodno različiti skup direktora, no pod ugovorom s američkim ministarstvom trgovine. To znači da američka administracija nadzire sustav imenovanja i dodjeljuje važne domene poput ".com", dajući time praktički nadzor Sjedinjenim Državama nad internetovom infrastrukturom.

Internetski korisnici iz cijeloga svijeta moraju tražiti Icann, kako bi postavili domenu, a budući da je .eu domena pred registriranjem, to, čini se, posebno boli Europljane. Usto, svaki spor s Icannom odvija se prema zakonima američke države Kalifornije. Administracija predsjednika Georgea W. Busha protivi se ideji o kontroli interneta od međunarodne koalicije i institucije.

- Nismo zainteresirani za uspostavu nove međunarodne institucije koja bi regulirala internet, rekao David Gross, čelnik američkog izaslanstva na UN-ovu svjetskom summitu o informacijskom društvu. Amerikanci tvrde da bi internacionalizacija kontrole zapela na europskoj birokraciji te da bi naposljetku bila vrlo neučinkovita. Europska unija je predložila sudjelovanje vlada zemalja svijeta u davanju imena, brojki i adresa na internetu i uspostavu međunarodnog tijela koje bi rješavalo sporove.

Druge zemlje su podržale prijedlog EU kao izvediv kompromis između nastojanja SAD-a da održi status quo i ideja nekih zemalja koje žele uspostavu međunarodnog tijela koje bi reguliralo internet, sada uglavnom izvan kontrole vlasti. Brazil je čak zaprijetio da će postaviti svoj regionalni internet ako se globalizacija www-a ne ostvari.

Martin Selmayr, glasnogovornik EU za informacijsko društvo i medije, izjavio je da EU ne želi pojačati ulogu vlada nego zamijeniti ulogu jedne, američke, vlade, međunarodnim rješenjem.

Izvor: Večernji list – Manager.hr /Tanja Ivančić Belošević

Europski parlament prihvatio pravila za čuvanje podataka o elektroničkoj komunikaciji

Europski parlament je 14. prosinca 2005., prihvatio pravila kojima se telefonske kompanije i davatelje Internet usluga obvezuje da čuvaju podatke o svim podacima vezanim uz elektroničku komunikaciju svih građana, bez obzira na to jesu li osumnjičeni za kakav zločin ili ne.

Direktivu je inicirala Velika Britanija, nakon terorističkih napada na London u srpnju ove godine, te još mora biti formalno prihvaćena u svim članicama EU-a.

Podaci koji će se obavezno čuvati uključuju:

- podatke koji mogu identificirati pozive u fiksnoj i mobilnoj mreži
- vrijeme i trajanje poziva
- lokaciju mobilnog telefona s kojeg je uspostavljen poziv, lokaciju mobilnog telefona koji je zvan, kao i kretanje sugovornika tijekom poziva
- podatke o neodgovorenim pozivima
- pojedinosti o pristupu internetu koje uključuju logove o tome tko i s koje lokacije pristupa internetu
- pojedinosti (ali ne i sam sadržaj) o porukama elektroničke pošte i internetskog telefoniranja.

Podaci će biti čuvani do dvije godine (ovisno o odluci svake pojedine zemlje članice EU), a policija će imati pristup spomenutim informacijama o pozivima, tekstualnim porukama i podacima o korištenju interneta, ali ne i samom sadržaju komunikacije.

Predložene mjere izazvale su oštre reakcije predstavnika telekomunikacijih tvrtki, kao i zagovornika građanskih sloboda. U izvješću koje je pripremio Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnja pitanja Europskog parlamenta, istaknuto je da bi u slučaju da se svi traženi podaci pohranjuju, a služeći se postojećom tehnologijom, trebalo između 50 i 100 godina da se pronađe neki podatak.

Linkovi:

Europski parlament

<http://www.europarl.eu.int/omk/sipade3?TYPE-DOC=TA&REF=P6-TA-2005-0512&MODE=SIP&L=EN&LSTDOC=N>

Daniela Sraga

IFLA: Aleksandrijski manifest o knjižnicama: informacijsko društvo na djelu

Knjižnice i informacijske službe doprinose ispravnom djelovanju uključivog informacijskog društva. One omogućuju intelektualnu slobodu osiguravajući pristup informacijama, idejama i kreativnim radovima na svim medijima i bez granica.

Nepristrano pomažu očuvanje demokratskih vrijednosti i univerzalnih građanskih prava, protiveći se svim oblicima cenzure.

Jedinstvena uloga knjižnica i informacijskih službi je u odgovaranju na određena pitanja i potrebe pojedinaca. Time se dopunjuje opći prijenos informacija putem npr. medija, a knjižnice i informacijske službe čine vitalnima za demokratsko i otvoreno informacijsko društvo. Knjižnice su neophodne za dobro obaviješteno građanstvo i transparentu državnu upravu, kao i za pokretanje e-vlade.

One također i povećavaju svoje kapacitete kroz promicanje informacijske pismenosti i osiguravajući potporu i izobrazbu za učinkovito korištenje informacijskih izvora, uključujući informacijske i komunikacijske tehnologije. To je naročito presudno u promicanju pitanja razvoja jer su ljudski resursi najvažniji za ekonomski napredak. Tako knjižnice značajno doprinose ukazivanju na digitalni jaz i informacijsku nejednakost koja iz njega proizlazi. One pomažu u ostvarivanju Milenijskih razvojnih ciljeva, uključujući smanjivanje siromaštva. Mogu učiniti i više s vrlo umjerenim ulaganjima. Vrijednost dobivenog je barem 4-6 puta veća od uloženog.

U ostvarivanju cilja da informacije budu dostupne svim narodima, IFLA podupire ravnotežu i pravednost u autorskim pravima. Od vitalnog je značaja za IFLA-u promicanje višejezičnih sadržaja, kulturne različitosti i posebnih potreba starijih naroda i manjina.

IFLA dijeli s knjižnicama i informacijskim službama zajedničku viziju informacijskog društva za sve, usvojene na Svjetskom samitu o informacijskom društvu u Ženevi u prosincu 2003. Ta vizija promiče uključivo društvo temeljeno na osnovnom pravu čovjeka na pristup i širenje informacija bez ograničenja, u kojem bi svatko bio u mogućnosti stvoriti, pristupiti, koristiti i dijeliti informacije i znanje.

IFLA potiče nacionalne, regionalne i lokalne vlasti, kao i međunarodne organizacije, da:

- ❖ ulažu u knjižnice i informacijske službe kao vitalne elemente u strategijama, politikama i proračunima svojih informacijskih društava;
- ❖ unapređuju i proširuju postojeće mreže knjižnica u cilju ostvarivanja najvećih mogućih dobiti za svoje građanstvo i zajednice;
- ❖ podupiru neograničen pristup informacijama i slobodu izražavanja;
- ❖ promiču slobodan pristup informacijama i ukazuju na strukturne i druge prepreke pristupu;
- ❖ prepoznaju važnost informacijske pismenosti i odlučno podupiru strategije izgradnje pismenog i kvalificiranog društva koje može napredovati i koristiti prednosti svjetskog informacijskog društva.

Usvojeno u Aleksandriji, Egipat, Bibliotheca Alexandrina, 11. studenog 2005.

Neki dodatni podaci

U svijetu postoji:

- više od pola milijuna punktova s knjižničnim uslugama,
- 15 000 km knjižničnih polica;
- više od pola milijuna priključaka na Internet u knjižnicama;
- 1,5 bilijuna posudbi godišnje;
- više od 2,5 milijardi prijavljenih knjižničnih korisnika.

Navedena tvrdnja iz Manifesta da knjižnice vraćaju barem 4-6 puta veća sredstva od uloženih poduprta je brojnim istraživanjima, na primjer:

Svanhild Aabø. The Value of Public Libraries. (rad predstavljen na 71. godišnjoj konferenciji IFLA-e, Oslo, kolovoz 2005.)

<http://www.ifla.org/IV/ifla71/papers/119e-Aabo.pdf>

Measuring our value. British Library 2003

<http://www.bl.uk/pdf/measuring.pdf>

José-Marie Griffith & Donald King. Taxpayers return on Investment in Florida Public Libraries, September 2004

<http://dlis.dos.state.fl.us/bld/roi/publications.cfm>

Daniel D. Barron et. al. The Economic Impact of Public Libraries in South Carolina, 2005.

<http://www.libsci.sc.edu/SCEIS/home.htm>

Ostali povezani dokumenti

Glasgow Declaration on Libraries, Information Services and Intellectual Freedom
(Glasgowska deklaracija o knjižnicama, informacijskim službama i intelektualnoj slobodi)
<http://www.ifla.org/faife/policy/iflastat/gldeclar-e.html>

IFLA/UNESCO Public Library Manifesto
(IFLA-in/UNESCO-ov Manifest za narodne knjižnice)
<http://www.ifla.org/VII/s8/unesco/manif.htm>

IFLA/UNESCO School Library Manifesto: The school library in teaching and learning for all
(IFLA-in/UNESCO-ov Manifest za školske knjižnice: školska knjižnica u podučavanju i učenju za sve)
<http://www.ifla.org/VII/s11/pubs/schoolmanif.htm>

IFLA Internet Manifesto
(IFLA-in Manifest o Internetu)
<http://www.ifla.org/III/misc/internetmanif.htm>

Maintaining our digital memory: a declaration of support for the World Summit on the Information Society. Communiqué from the Conference of Directors of National Libraries (CDNL), Oslo, August 2005
(Očuvanje naše digitalne baštine: deklaracija podrške Svjetskom samitu o informacijskom društvu. Izvještaj s Konferencije ravnatelja nacionalnih knjižnica (CDNL), Oslo, kolovoz 2005.)
<http://www.ifla.org/III/wsis/declaration-CDNL2005.html>

Beacons of the Information Society - Alexandria Statement on Information Literacy and Lifelong Learning. High level Colloquium on Information Literacy and Lifelong Learning, Bibliotheca Alexandrina, 6-9 November 2005.
(Svjetionici informacijskog društva – Aleksandrijska izjava o informacijskoj pismenosti i cjeloživotnom učenju. Kolokvij visokog nivoa o informacijskoj pismenosti i cjeloživotnom učenju, Bibliotheca Alexandrina, 6.11.-9.11.2005.)
<http://www.ifla.org/III/wsis/BeaconInfSoc.html>

IFLA Statement on Open Access to Scholarly Literature and Research Documentation.
(IFLA-ina Izjava o otvorenom pristupu akademskoj literaturi i istraživačkim dokumentima)
<http://www.ifla.org/V/cdoc/open-access04.html>

Ostali IFLA-ine izjave potražite na: <http://www.ifla.org/V/cdoc/policies.htm#Manifestos>

Prevela Marina Mayer

Događanja

15th International Archival day: *University, Archives and archival training* Trieste, 21. 10. 2005.

Međunarodni institut arhivskih znanosti iz Maribora (<http://www.cimrs.uni-mb.si/index.htm>) i Državni arhiv Trsta (<http://archivi.beniculturali.it/ASTS>) organizirali su u Trstu, 21. listopada 2005. g., 15. međunarodni arhivski dan posvećen arhivima, sveučilištima i arhivskom obrazovanju.

Međunarodni su arhivski dan otvorili ugledni arhivski djelatnici i predstavnici državnih i gradskih vlasti Italije i Trsta. Slijedilo je 16 izlaganja posvećenih temi skupa, a pokriveni su odnosi između sveučilišta, fakulteta, arhiva i arhivskih službi, obrazovanja arhivista u pojedinim zemljama, usporedba sveučilišta i arhivskih škola, doprinos sveučilišta i arhiva, arhivska teorija i praksa... Skupu je prisustvovalo oko 120 predavača i sudionika iz 15 zemalja: Austrije, Engleske, Francuske, Hrvatske, Italije, Izraela, Kanade, Poljske, Rusije, SAD-a, Slovačke, Slovenije, Srbije i Crne Gore, Španjolske i Ukrajine. Jedini, pozvani, predavač iz Hrvatske bila je mr. sc. Živana Heđbeli. Referati sa savjetovanja objavljeni su u časopisu *Atlantni* broj 1-2, 2005.

15. međunarodni arhivski dan održan je u sklopu 20. konferencije članova Instituta. Institut djeluje od 1985. g., a na skupu je potpisan ugovor o suradnji između Međunarodnog instituta arhivskih znanosti iz Maribora i Državnog arhiva Trsta kojim Institut mijenja naziv u Međunarodni institut arhivskih znanosti Maribor i Trst s time da je operativno sjedište Instituta u Trstu, a pravno ostaje na Sveučilištu u Mariboru.

Živana Heđbeli

U čast knjižničarke Eve Verone

Eva Verona, hrvatska knjižničarka svjetskoga glasa, sudjelovala je u izradi međunarodnih bibliografskih standarda koji se danas primjenjuju u svim zemljama svijeta. Upravo je postojanje međunarodno prihvaćenih bibliografskih normi omogućilo knjižnicama da u drugoj polovici 20. stoljeća pripravne dočekaju uvođenje najprije informacijske, a onda, pred sam kraj stoljeća i komunikacijske tehnologije, rečeno je na predstavljanju antologije radova Eve Verone naslovljene »O katalogu: Izbor iz radova«, u srijedu u predvorju Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Knjigu su o 100. obljetnici rođenja Eve Verone (1905. – 1996.) objavili Hrvatsko knjižničarsko društvo, čijem je osnutku Verona pridonijela, potom Nacionalna i sveučilišna knjižnica u kojoj je provela svoj radni vijek i Katedra za bibliotekarstvo Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, na kojoj je studentima predavala predmet Bibliotečni katalozi u teoriji i praksi i postala prvom knjižničarkom izabranom za redovitoga profesora. O knjizi su govorili dr. Josip Stipanov, ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice, te prof. dr. Aleksandra Horvat i doc. dr. Daniela Živković s

Odsjeka za bibliotekarstvo. Taj je događaj bio uvodom u međunarodni skup o knjižničnom katalogu što se 17. i 18. studenoga održao u Hrvatskome državnom arhivu, također u čast Eve Verone.

Izvor: Vjesnik/Ž.M.

Osniva se podružnica svjetske udruge za Competitive Intelligence

U prostorijama Podravke u Zagrebu održan je 14. prosinca prvi sastanak članova udruženja SCIP (*Society of Competitive Intelligence Professionals*) iz Hrvatske. Udruga SCIP (<http://www.scip.org>) okuplja sve zainteresirane za područje prikupljanja i analizu informacija iz vanjskog okruženja s ciljem podrške pri odlučivanju.

Svrha ovog sastanka bila je okupiti sve članove iz Hrvatske te informirati zainteresirane o uspostavi hrvatske podružnice SCIP-a koja je odobrena od strane uprave udruge sa sjedištem u Alexandria, SAD.

Cilj podružnice biti će promoviranje discipline *Competitive Intelligence* u Hrvatskoj i edukacija svih zainteresiranih u poslovnoj i akademskoj zajednici te državnoj upravi. Kontakt osoba od strane podružnice u osnivanju je Mislav Jurišić, pomoćnik direktora Podravkinog Sektora za strateški razvoj.

Mislav Jurišić

Skupovi, konferencije

22. savjetovanje Arhivskog društva Slovenije i Pokrajinskog Arhiva Maribor

Arhivsko društvo Slovenije (<http://www.arhivsko-drustvo.si>) i Pokrajinski Arhiv Maribor (<http://www.pokarh-mb.si>) organizirali su u Murskoj Soboti, Slovenija, od 12. do 14. listopada 2005. g., 22. savjetovanje Arhivskoga društva Slovenije na temu „Čuvanje arhivskoga gradiva privatne provenijencije“ (http://www.arhivsko-drustvo.si/novice/Novice_in_obvestila.htm).

U radu skupa sudjelovalo je oko 110 sudionika i predavača iz cijele Slovenije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Mađarske. 22 predavača su u tri dana održali izlaganja i raspravljali o svim temama važnim za čuvanje, zaštitu i pohranu privatnoga arhivskoga gradiva: osobnim fondovima, obiteljskim arhivima, filmskom arhivskom gradivu, radu na starijim izvorima, fondovima pohranjenim u stranim arhivima, gradivu političkih stranaka, teoriji i praksi čuvanja gradiva, gospodarskom gradivu, gradivu privatnih pravnih osoba, društava i saveza, gradivu vjerskih organizacija, te stanju privatnog arhivskoga gradiva u drugim zemljama. Izlagač iz Hrvatske bila je mr. sc. Živana Heđbeli.

Referati održani na skupu, uvodni govor predsjednice Arhivskoga društva Slovenije, gđe Mire Hodnik, kao i pozdravni govor Antona Štiheca, načelnika Općine Murska Sobota, objavljeni su u zborniku referata (ISBN 961-6143-21-2).

Živana Heđbeli

Drugi kongres hrvatskih arhivista

U organizaciji Hrvatskog arhivističkog društva i Državnog arhiva u Dubrovniku, u Dubrovniku se od 25. do 27. listopada 2005. održao II. kongres hrvatskih arhivista pod nazivom „Arhivi i društvo – izazovi suvremenog doba“. Kongresu je prisustvovalo više od 230 sudionika iz hrvatskih arhiva i pismohrana, te gosti iz Slovenije, Bosne i Hercegovine, Mađarske, Austrije, Italije i Švedske. Tijekom kongresa održano je dvadeset jedno izlaganje, a kongresne teme bile su grupirane u tri cjeline: Arhivska služba u Hrvatskoj – strategije i mogućnosti, Teorija i praksa obrade i zaštite arhivskog gradiva, Informacijsko društvo, usluge, arhivi.

Izlaganja je pratila živa diskusija, a posljednjeg dana usvojeni su i kongresni zaključci: nadležnim tijelima se predlaže da pokrenu izradu strategije razvoja arhivske službe u Hrvatskoj, da donesu akcijski plan kako bi arhivska služba u razmjerno kratkom roku bila osposobljena za primjenu i provođenje relevantnih propisa, normi i politike Europske Unije, da razmotre mogućnosti za osnivanje kompetentnog i učinkovitog središnjeg upravnog i stručnog tijela nadležnog za javnu arhivsku službu, da razmotre mogućnosti za poboljšanje dugoročnog planiranja i osiguranje uvjeta i sredstava za razvoj javne arhivske službe u Hrvatskoj.

Osim toga, pozivaju se nadležna tijela da poduzmu usklađivanje propisa na području uredskog poslovanja i arhivske djelatnosti. Arhivske ustanove, relevantne visokoškolske ustanove i strukovne udruge pozivaju se da kontinuirano skrbe za unapređenje mogućnosti i kvalitete visokoškolskog i specijalističkog obrazovanja arhivista, spisovoditelja i drugih informacijskih stručnjaka. Arhivi i arhivisti pozivaju se da se snažnije povezuju i surađuju s ustanovama, organizacijama i stručnjacima iz srodnih i bliskih djelatnosti. Predlaže se da se što prije pristupi izradi priručnika za obradu i opis arhivskog gradiva i uputstva o načinu vođenja evidencija u arhivima, te priručnika za uredsko poslovanje, odnosno spisovodstvo. Arhivske ustanove se pozivaju da aktivno sudjeluju u izgradnji informacijskog društva i da budu usmjerene na izgradnju naprednih usluga informacijskog društva i razvoj vlastite sposobnosti da oblikuju i pružaju takve usluge.

Sadržaji izlaganja s kongresa mogu se pročitati na linku:

<http://www.had-info.hr/dubrovnik2005/program.html>

Branka Molnar, arh. spec.

Državni arhiv u Zagrebu

8. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica

Nove strategije specijalnih i visokoškolskih knjižnica: zagovaranje i prikupljanje financijskih sredstava

Dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, popularne „specijalke“, održat će se osmi put u Opatiji, od 27. do 29. travnja 2006. godine u organizaciji Sekcije za specijalne i visokoškolske knjižnice Hrvatskog knjižničkog društva, Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Knjižničarskog društva Rijeka i Sveučilišne knjižnice Rijeka.

Ovogodišnja tema skupa je Nove strategije u specijalnim i visokoškolskim knjižnicama: zagovaranje i prikupljanje financijskih sredstava. Želja nam je upoznati knjižničare s različitim načinima prikupljanja financijskih sredstava što uvjetuje i bolju promidžbu knjižnica. U današnje vrijeme kada se sve manje možemo osloniti samo na sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, moramo se okrenuti drugim mogućnostima pribavljanja sredstava za što kvalitetniji i učinkovitiji rad knjižnica u duhu našeg vremena i novih tehnologija. U razvijenijim i bogatijim društvima je pribavljanje sredstava kroz različite programe, nacionalne i međunarodne projekte uobičajena pojava. Zato želimo čuti pozitivna iskustva predavača iz Slovenije, Finske, Danske, Njemačke i SAD-a i pokušati ih primijeniti u našim uvjetima. Na skupu će sudjelovati i domaći izlagači koji već imaju neka iskustva na tom području i pokazati nam kako je taj proces u Hrvatskoj moguć i neminovan. Nove inicijative i projekti koji su započeti u Hrvatskoj (npr. TEMPUS, Bolonjski proces, pristup Europskoj uniji) samo su dodatni pokretač da usvojimo nova znanja i primijenimo na velikim zadacima koji su pred nama.

Gosti skupa bit će Komisija za nabavu i izgradnju fondova i Komisija za međuknjižničnu posudbu Sekcije za zbirke i službe koje će održati tematsku radionicu. Nabava i međuknjižnična posudba važni su elementi knjižničkog poslovanja. Web-okruženje, kao čimbenik svekolikih promjena u knjižničnoj i drugim djelatnostima, uvjetuje konceptijske promjene te nov način poslovanja u cilju što učinkovitijeg udovoljavanja informacijskih potreba korisnika. To se očituje u sve većoj povezanosti nabave i međuknjižnične posudbe, povezivanju fizičkih i virtualnih fondova, što je posebno značajno za knjižnice u sveučilišnom sustavu.

Organizacija skupa provodit će se kroz izlaganja, posterska izlaganja, veći broj radionica, prezentacija sponzora i predstavljanja novih izdanja knjiga. Konačan program skupa bit će dostupan na mrežnim stranicama HKD-a. Pozivaju se sudionici skupa da posterska izlaganja s temom skupa prijave do 1. ožujka 2006. Ireni Pilaš (ipilas@nsk.hr) tel. 616-4004 ili online prijavom.

Više na: <http://www.hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/67/>

Irena Pilaš

Knjige, časopisi

Glasiilo Hrvatskog rodoslovnog društva „Pavao Ritter Vitezović“

„Poruke, kojima smo ispunili ovo skromno glasilo od svega 12 stranica, pročitat će – zajedno s našom rodbinom i prijateljima – tek nekoliko stotina ljudi. Odlično za početak! Ali i malo, kad znamo koliko se ljudi u Hrvatskoj na neki način zanima za istraživanje povijesti svoje obitelji i rodoslovlje uopće. Ovo glasilo želi postati mostić koji će ih povezivati i hrabriti, pomagati u razmjeni informacija, olakšati i unapređivati njihov rad.“

Tim riječima počinje 1. broj *Glasila Hrvatskog rodoslovnog društva „Pavao Ritter Vitezović“*, publikacije koja se pojavila kao božićno-novogodišnja čestitka svom članstvu. Programski uvodnik iz pera predsjednika Društva, akademika Petra Strčića, završava zaključkom: „Stručni, pa i znanstveni rad, objavljivanje časopisa i drugih izdanja, održavanje znanstvenih i stručnih skupova te predavanja, neposredni rad s mladima u radionicama, u školama i izvan njih, širenje djelatnosti po cijelome prostoru Republike, pa i u inozemstvu, među našom dijasporom... samo su neke od odrednica koje mogu biti korisne u ovome našem poslu i koje su od iznimne vrijednosti. Nadam se, štoviše, uvjeren sam da je jedan od najboljih putova prema tome cilju i pojava prvog broja Glasila.“

Glasiilo donosi prikaz Osnivačke skupštine Društva – preslikom iz „Matice“, časopisa Hrvatske matice iseljenika, te integralni tekst Statuta i popis članova. Među prvim odjecima na osnutak „Vitezovića“ zabilježen je tekst u „Vjesniku“, prilog u TV-emisiji „Dobro jutro, Hrvatska“ o susretu s potomcima hrvatskih iseljenika u SAD, održanom u Hrvatskom državnom arhivu, kao i prostor ustupljen na ovoj web stranici.

Među prvim rezultatima djelovanja na „genealoškom opismenjavanju“ prikazana je Radionica „Za vašim korijenima“, koja djeluje u sastavu Sveučilišta za treću životnu dob u Zagrebu, Vukovarska 68. Slijedeći semestar Radionice, koja angažira naše poznate stručnjake da bi upoznala polaznike s metodama istraživanja obiteljskog stabla, počinje 1.veljače. Prednost pri upisu imaju interesenti, po redoslijedu kojim se predbilježe u HRD „Vitezović“.

Glasiilo zatim predstavlja iskustva i područja istraživačkog interesa nekih od agilnih rodoslovaca. Među njima je prof.Miroslav Čaić miroslav.caic@ka.htnet.hr koji je obradio više od 900 rodoslova s područja Bosiljeva, iz kojeg potječe velik broj Hrvata u dijaspori. Inž. Božidar Posavec bozidar.posavec@kr.htnet.hr izradio je obiteljsko stablo sa 4000 osoba. Božidar Ručević, dipl.inž. bozidar.rucevic@zg.t-com.hr dovršio je rukopis „Podrijetlo roda Ručević iz Starih Mikanovaca“. Ante Raić, koji radi na Floridi anteraic@comcast.net godinama obrađuje rodoslovne podatke iz svog zavičaja, Gornjeg Vakufa-Uskoplja u BiH, a spreman je pomoći interesentima i razmjenjivati iskustva. Prof. Dane Mataić Pavičić dane.mataic@htnet.hr, umirovljeni diplomat s bogatim iskustvom iz djelovanja među potomcima hrvatskih iseljenika u Čileu, radi na povezivanju tog dijela hrvatske dijaspore s njihovim korijenima (pretežno u Dalmaciji).

HRD „Vitezović“ ostvarilo je i prve kontakte prema inozemstvu. Njegov prvi član izvan Hrvatske je g.Peter Hawlina peter.hawlina@siol.net, predsjednik Slovenskog rodoslovnog društva. Osnivačka skupština „Vitezovića“ primila je pozdrav iz Centra za povijesna istraživanja Talijanske unije u Rovinju. Mr. Robert Jerin rjerin26@yahoo.com iz Clevelanda (Ohio, USA) učlanio se, sa šestoricom prijatelja, u HRD „Vitezović“.

Do bolje prilike - jednom i vlastite prostorije Društva - s *Glasilom* se može komunicirati putem poštanskog sandučića: „Hrvatsko rodoslovno društvo „Vitezović“, Ul. Cvijete Zuzorić 53, 10000 Zagreb - ili na e-mail urednika *Glasila* - mladen.paver@zg.t-com.hr.

Mladen Paver

Access to Archives

A handbook of guidelines for implementation of Recommendation No R (2000) 13 on a European policy on access to archives Charles Kecskeméti, Iván Székely

U kolovozu 2005. g. objavljen je priručnik sa smjernicama za implementaciju Preporuke br. R (2000) 13 Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama, o europskoj politici o dostupnosti arhivskoga gradiva (hrvatski prijevod Preporuke može se naći u publikaciji koju je 2002. g. objavio Hrvatski državni arhiv *Zaštita osobnih podataka i dostupnost informacija - Preporuke Vijeća Europe*). Neveliki, 103 str., A5 format, ali zanimljivi priručnik tvore bilješka o autorima, predgovor, 5 poglavlja, 6 dodataka i indeks.

13. srpnja 2000. g. Odbor ministara Vijeća Europe usvojio je prvi standard, poznat kao Preporuka br. R (2000) 13, o arhivskoj politici i praksi dostupnosti arhivskoga gradiva u Europi. Ravnateljstvo za kulturu Vijeća Europe je odmah pokrenulo višegodišnji projekt sa ciljem da se ispita koliko je stanje u zemalja članica sukladno s Preporukom, te je već 2000. g. u tom smislu upućen upitnik državnih arhivima 13 zemalja, na osnovnu kojeg je 2003-04 provedeno novo, sve-europsko istraživanje. Priručnik prezentira sažete podatke i analize istraživanja.

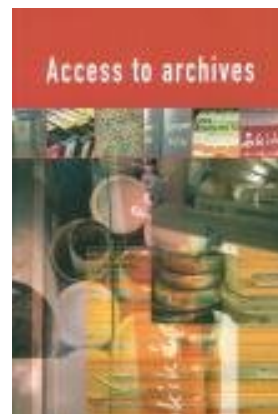
Relevantni su upitnici poslani na 47 državnih arhivskih institucija, 52 akademske organizacije i 85 nevladinih organizacija u 48 zemalja, među kojima je i Hrvatska. Za svaku od tri ciljane grupe je bio izrađen posebni upitnik. Na anketu su odgovorile arhivske institucije iz 41 zemlje, akademske organizacije iz 16 zemalja, te nevladine organizacije iz 16 zemalja.

Informacijskim će stručnjacima vjerojatno biti zanimljivo to da ni jedna od akademskih i nevladinih organizacija nije navela da je Preporuka dobro poznata u njihovoj zemlji. Dvije trećine akademskih i nevladinih organizacija smatra da, sa stajališta korisnika, organizacija i interna regulativa u čitaonicama arhiva nije zadovoljavajuća, a smeta ih i nepostojanje obavijesnih pomagala za dio gradiva koje se dulje vrijeme nalazi u arhivima (dakle ne gradivo koje je nedavno preuzeto). Akademski se korisnici prvenstveno žale na visoku cijenu fotokopija, a korisnici iz nevladinih organizacija na visoku cijenu mikrofilmova.

Zainteresirani mogu Priručniku nabaviti na:

http://book.coe.int/EN/ficheouvrage.php?PAGEID=36&lang=EN&produit_aliasid=1958

Živana Hedžbeli

Korisni sadržaji na mreži

Pokrenut specijalizirani internetski portal *Edukacija.hr*

Novi internetski portal, ujedno i prvi specijalizirani portal u Hrvatskoj koji na jednom mjestu objedinjava ponudu svih edukativnih ustanova i sadržaja, dostupan je na adresi <http://www.edukacija.hr>.

Portal *Edukacija.hr* korisnicima nudi informacije i sadržaje vezane uz edukacijske ustanove koje nude programe obrazovanja na različitim razinama te pruža i mnoštvo korisnih savjeta, istraživanja i zanimljivosti vezanih uz dodatnu edukaciju i stjecanje znanja.

Edukacija.hr svojim sadržajem omogućava korisnicima da informacije o svim tvrtkama, ustanovama ili centrima za dodatna obrazovanja te njihovim edukacijskim uslugama pronađu na jednom mjestu.

Kako bi se korisnicima olakšalo snalaženje, ustanove, tečajevi i usluge podijeljeni su po kategorijama kao što su strani jezici, informatika, poslovno, tehničko ili samostalno obrazovanje, sport i sl.

Edukativne ustanove i centri za dodatno obrazovanje prezentiraju se putem profila koji će sadržavati kontakt podatke poduzeća, mapu lokacije, osnovne podatke o poduzeću, opširan opis usluga, objave partnera, referentnu listu korisnika i brojne druge informacije relevantne za njihovu prezentaciju.

Pripremio Ivo Tokić

Konferencija o gospodarstvu znanja

Hrvatska - prema gospodarstvu znanja naziv je nacionalne konferencije u organizaciji Vlade Republike Hrvatske koja se održala 12. prosinca u Zagrebu. Hrvatski premijer dr. Ivo Sanader održao je izlaganje pod nazivom "Hrvatska i gospodarstvo znanja". O toj temi svoje su mišljenje iznijeli i Ivan Mikloš, predsjednik Vlade Slovačke Republike, Noel Treacy, ministar za europske poslove Irske i Olav Aarna, predsjednik parlamentarnog odbora Estonije, dok je Jean Francois Rishard, autor knjige *Točno u podne*, govorio o gospodarstvu znanja kao stimulaciji razvitka. Skupu su se obratili predstavnici Svjetske banke i Europske unije. Temeljni je stav da gospodarstvo znanja (KBE - Knowledge Based Economy) predpostavlja hitre

procesе učenja i stvaranja - novotvorivost - pojedinca, organizacije (poduzeća/institucije...), i društva, pa i svijeta u cjelini. Sve to u svrhu stjecanja temeljnih kompetencija radi postizanja natjecateljske sposobnosti u osmišljavanju i primjeni novih tehnologija i rješenja, posebice tehnologija budućnosti. Stoga, upravo ovisno o pametnoj primjeni vrhunskog znanja, izravno ovisi i (po)rast BDP-a u nekom društvu, pa je, u istinski na znanju utemeljenom gospodarstvu, i ukupni BDP znatno veći, posebice radi izvanredno velikoga udjela nematerijalnoga dijela ("brainware").

Više o konferenciji i dokumentima (npr. primjeri iz EU i tranzicijskih zemalja) na:

<http://www.gospodarstvoznanja.hr/>

Pripremio Ivo Tokić

VIDILAB.com

Na adresi <http://www.vidilab.com/> nalazi se stranica VidiLab.com koja predstavlja hrvatsku inačicu stranica VidiLab kao dijela VIDi computer publishing. Na stranici se nalazi mnoštvo informacija iz svijeta informatičke tehnologije, prateće industrije i srodnih područja: trgovina, mediji, trendovi, estrada, tehnologije, internet, telekomunikacije, hardware, software i dr.

Na kraju godine, među ostalim sadržajima ističe se i njihov izbor 100 najboljih web stranica u protekloj godini, a tu su još i brojne vijesti, oglasi, časopis *VIDI* te poziv na besplatno primanje *VidiLab.com* newslettera.

Pripremio Ivo Tokić

HID-Drobilica
Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, tel. 01/2381-624, e-mail: ivo.tokic@ina.hr
Članovi uredništva: mr.sc.Tibor Tóth, mr.sc. Živana Hedbeli, Marina Mayer, mr.sc.Daniela Sruga, mr.sc. Irena Pilaš
HID
Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel.: +385 1 3722 643; faks: +385 1 3722 630 <http://www.hidd.hr>
Matični broj: 0513814
Žiro račun: 2340009-110007285